

بەش : شیوه‌کاری

کۆلیژ : هونەرە جوانەکان

زانکۆ : سه‌لاح‌ددین

بابەت : هیلکاری

پەرتووکی کۆرس : سالی (3)

ناوی مامۆستا : م. ی. روبر عبدالباقي سمین

سالی خویندن : 2023 - 2022

پەرتووكى كۇرس Course Book

1. ناوى كۇرس	ھېلىكارى
2. ناوى مامۇستاي بەرپرس	م.ى رووبار عبدالباقي سمين
3. بەش / كۇلىژ	بەشى شېۋەكارى / كۇلىژى ھونەرە جوانەكان
4. پەيوەندى	ئىمېل : robar.sameen@su.edu.krd ژمارەى تەلەفۇن : 0750 7519353
5- يەكەى خوئىندىن بە سەعات نە ھەفتە يەكدا	تيۇرى (1) كاتژمىر پراكتىكى (4) كاتژمىر
6- ژمارەى كاركردىن	5 كاتژمىر
7- كۇدى كۇرس	
8- پروفائىلى مامۇستا	زانبارى كەسى - ناو : رووبار عبدالباقي سمين - سال و شوئىنى نە داىكبوون : 1984 - كفرى - شوئىنى نىشتە جى بوون : ھەولير / براىەتى نوئ - ژمارەى مۇبايل : 07507519353 - ئىمېل : robar.sameen@su.edu.krd خوئىندىن و بروانامە - بكانۇرىوس : ھونەرە جوانەكان / زانكۇى سەلاھەددىن - سائى بە دەست ھىنانى بكانۇرىوس : 2010 - سائى بە دەست ھىنانى ماستەر : 2015، زانكۇى سەلاھەددىن / ھەولير - پسپۇرى گشتى : شېۋەكارى - پسپۇرى ورد : وئىنەكيشان كار - پيشە : مامۇستاي يارىدەدەر - شوئىنى كار كرىن : زانكۇى سەلاھەددىن / كۇلىژى ھونەرە جوانەكان / بەشى شېۋەكارى
9- ووشە سەرەكپەكان Key words	□ - فۇرپمە بنەرتپەكان - Sketch – drawing – light & dark – tone- _ شېۋەى دوو دوورى - خال - ھىل - رووبەر - شېۋە سى پەھەندى - گرافىت- sketch book – techniques of drawing – layering – underdrawing – hatching – cross hatching – stippling – tonal sketching – loose sketching – gesture drawing – scumbling – scribble art- blending – erase line – frottage – indenting – contour line drawing techniques - cross-

contour line drawing techniques – continuous line drawing techniques – detail work.

10- ناوهرۆکی گشتی کۆرسه که :

ئامانجی گشتی له بابەتی هێلکاری بریتیه له راهینانی قوتابیان لهسەر بابەتی سکێچ sketch که سەرەکیترین چەمکی هێلکاریه دەتوانین بڵین بنچینهیه ، بۆ نموونه سکێچی پۆرترەیت یاخود مۆدیلی تەواو و ئیمه لێردەدا بەشیوەی (نقل) دووبارەکردنەوه کار دەکەین که ئەوه یه‌کێکه له رێگا خیراکی فیروون هەروەها دروست کردنی مۆدیلی راستەوخۆ دواى ئەوه دەچینه سەر سیبەر و روونای که ئەمەش به دووم قوئانغی هێلکاری دادەنرێت (واتا تۆنەکان) قوتابی فیردەکه‌م بەشیوەیه‌کی ئەکادیمی سیبەر و روونای فیگەرەکان بەشیوەی جیا‌جیا دابنێن و له‌هه‌مان کاتدا پێویسته ئەو فۆرمەى له‌پیشیانە بەشیوەیه‌کی ریا‌لیزم و اتا وه‌ك خۆى وینەى بکێشن. هەروەها فی‌ری چەندەها جۆری تەکنیکیان دەکەم تايبەت به هێلکاری له‌رێگای نیشاندانی فی‌دیوی فی‌رکاری و بەشیوەیه‌کی پراکتیکیش بیه‌خه‌نه سەر کاغەز و له‌هه‌مان کاتدا باسی جۆره‌کانی که‌رسته‌ی هێلکاری ده‌کەم وه‌ك (پینووسی گرافیت ، خە‌لۆز ، مەرەکه‌بی شل و مەرەکه‌بی توند) وه‌کو نموونه‌ش هه‌ندێک جار خۆم سکێچ ده‌کەم له‌پیشیان بۆئەوه‌ی زیاتر زانیاری دەر‌بارەى سکێچ و تۆنات له‌ بابەتی هێلکاری وەر‌بگرن و هه‌له‌کانی خۆیان بزائن.

11- ئاما نجه‌کانی کۆرس :

ئامانج له‌م کۆرسه‌ فی‌ربوونی قوتابیه‌ بەشیوەیه‌کی ئەکادیمی و وەر‌گرته‌ی تەواوی زانیاریه‌کان له‌ سەر بابەتی هێلکاری وه‌ك به‌کاره‌ینانی که‌رسته جیا‌وازه‌کانی وینە‌کێشان (پینووسی گرافیت به‌ هه‌موو جۆره‌کانی وه‌ك B تا B8 و H تا H8 و خە‌لۆز و مەرەکه‌بی شل و توند) که ئەمەش دەرئەنجامی دەبێت بۆ قوئانغەکانی دواتر و ئاسانتر دەبێ لای قوتابی که بابەتی هێلکاری چەند تەکنیکی تیدایه به‌هه‌موو ئەو قوئانغە‌دا ب‌ر‌وات که له‌قوئانغی سییه‌م فی‌ری دەبێت. لێردەدا جیا‌کردنەوه‌ی جۆری تەکنیکه‌کان و تیکه‌ل‌کردنی تۆنەکان بەشیوەی هازمۆنی و به‌کاره‌ینانی مه‌چه‌کی ده‌ست له‌ کاتی سیبەر دانان بەشیوەی راست و چه‌پ. و فی‌ربوونی تیکسچه‌ری ئۆبجیکته جیا‌وازه‌کان. له‌ رووی تیۆریه‌وه له‌گه‌ل هەر تەکنیکی هێلکاری هونه‌رمه‌ندیکیان پێ دەناسینم و کاره‌کانی نمایش ده‌کەم بۆیان به‌ داتاشۆ بۆئەوه‌ی فی‌ری به‌کاره‌ینانی هه‌مان تەکنیک بن.

12- ئه‌رکه‌کانی قوتابی :

1. ئاماده‌بوونی له‌ کاتزمی‌ریکی تیۆری نیو پۆل و پابه‌ندبوونی به‌ رێنماییه‌کانی جیبه‌جیکردنی جوارکاتزمی‌ری دیکه‌ی ناو هۆن.
2. به‌شداریکردن له‌گه‌ل مامۆستا له‌ وانه‌ وتنه‌ودا.
3. جی به‌جی کردنی ئه‌رکی رۆژانه به‌ تیۆری و پراکتیکی.
4. ئەنجامدانی ئه‌رکی زیده‌کی راسپێردراو له‌لایه‌ن مامۆستاوه بۆ به‌شداربوون له‌ چالاکی هونه‌ری.

13- رێگه‌ی وانه‌ وتنه‌وه :

بابەتی هێلکاری پینچ کاتزمی‌ره ، کاتزمی‌ریکی تیۆری و 4 کاتزمی‌ر پراکتیک ، له‌ کاتزمی‌ره تیۆریه‌که‌دا په‌نا بۆ شیواز و تەکنیکی نوێ دە‌بردیت، بۆنموونه کۆمپیوتەر و داتاشۆ به‌ به‌کاره‌ینانی به‌رنامه‌ی (Power Point)، ئەمەش رۆلی گرنگی دە‌بیت له‌ سه‌رنج راکێشان و مانه‌وه له‌زاگیره‌ی قوتابیاندا.

له چوار كاتزميرى پراكتيك ، هيلكارى پيويستى به جوولهي دست ههيه و قوتابيش پيويسته له م وانهيه دا قهلمى تايبهتى خوى پيبيت وه ريكهوتن ههبيت له نيوان قوتابيهكان له ههر ههفتهيهك و موديليك دابنيسيت وه قوتابى پيويسته سهيرى نيشى هاوريكاني بكات ماموستاش تيبينى ههبيت له سهر هه موو نيشهكان و ههنديك جاريش نيشيكيان له پيش بكات.

14- سيستمى ههئسه نگاندن :

ههئسه نگاندن له بابتهتى ئەم كورسه تيوري و پراكتيكه كه بهم شيوهى خواره وه دهبيت.

1- به شيوهى تيوري له ريگهى پرسيارکردن و چالاکى قوتابيان له ناو پۆل و تافىکردنه وهى كيوز دهبيت له لايهن ماموستاي بابتهت .

2- له شيوهى پراكتيكى له ريگهى كارى قوتابيان له ناو هۆل دهبيت، له گهله ههئسه نگاندى ئەو ئهركهى ماله وه بيان كهوا پييان راسپيئردراوه له لايهن ماموستاي بابتهت.

3- تافىکردنه وهى ههردووك كورسى يه كه م و دووهى تيوري پراكتيكى بهم شيوه دهبيت:

أ- تافىکردنه وهى (وهرزى يه كه م) كورسى يه كه م كوشش (تيوري + پراكتيكى) = 40% له ريگهى دانانى ليژنه يهك.

ب- تافىکردنه وهى (وهرزى يه كه م) كورسى دووهم كوتايى (پراكتيكى 40%)+(20% تيوري) = 60% له ريگهى دانانى ليژنه يهك.

ج- تافىکردنه وهى (وهرزى دووهم) كورسى دووهم كوشش (تيوري + پراكتيكى) = 40% له ريگهى دانانى ليژنه يهك.

د- تافىکردنه وهى (وهرزى دووهم) كورسى دووهم كوتايى (پراكتيكى 40%)+(20% تيوري) = 60% له ريگهى دانانى ليژنه يهك.

15- دهرئه نجامه كانى فيربوون :

- تواناي قوتابى له سهر سكيچ كردنى موديلى راسته وخۆ وهك خوى به شيوهى رپاليزم وهك فيربوونى ئەناتۆمى (تشریح)ى دەم و چاو (پۆرتريت) ههروهها سكيچى جهستهى كامل (موديلى تهواو) و فيربوونى سكيچى خيرا.
- تواناي قوتابى له دانانى سيپهر و رووناكى و جياگردنه وهى درجاتى لونی له ريگاي تۆن دانان به شيوهى هارمۆنى به بهكارهينانى پينووسى گرافيت به هه موو جوړه كانيه وه B تا 8B و H تا 8H يا خود خه لوز و مه ره كه ب , ههروهها قوتابى دهستى نهرم دهبيت له تۆن دانان و به كارهينانى مه چه كيان بۆ تۆن دانان .
- ههروهها تواناي قوتابى له سهر فيربوون و به كارهينانى هه موو جوړه كانى ته كنكى هيلكارى به ريگاي دووباره كردنه وهى كارى هونه رمه نديك بۆ ههر ته كنكيك.

16- ليستى سه رچاوه كان :

1-shading Techniques, Gatherin v.Holmes.

2- Artists Drawing Techniques. Guided by professional Artist.

3-Draw in pencil, Hana Schwarz, A&C Black , London 1986.

4-The Home Artist, Janet Allen and John Holden , Marshall Cavedish books limited, London 1979.

5-الرسم بقلم رصاص , عبد كيوان , دار ومكتبة الهلال, بيروت 2005.

ناوی مامۇستای بابەت	17- بابەتەکان
<p>م.ی رووبار عبدالباقي سمین 5 کاتژمیر له هەفتەیه کدا</p>	<p>بابەتەکانی کۆرس تیۆری وپراکتیکی بۆیە کاتژمیری یەكەم بۆلایەنی تیۆری و هزری و والاکردنی بیروھۆشی قوتابییان بۆ تۆکمەکردنی ئاستی رۆشنیریان تەرخاندەکریت، و له چوار کاتژمیری کرداری و پراکتیکی بە شیواز وتەکنیکی زانستی و ئەکادیمی لەلایەن قوتابییان بە ھاوکاری مامۇستای بابەت جیبەجی دەکریت بۆ دەولەمەندکردنی ئەزموون و سەلیقە کارکردن.</p>
ناوی بابەتەکانی کۆرس	ناوی هەفتەکان
	<p>هەفتە یەكەم</p>
<p>تیۆری: 1 کاتژمیر</p> <ul style="list-style-type: none"> - جیاوازی نیوان سکچ و هیلکاری - چۆن بەرامبەر مۆدیڵ دەووستین و بە ج قیاسیك وینەى دەكیشین. - چۆنیەتى وینەكیشان - كەرسەكانى وینەكیشان (پینوسى گرافیت- سکچ بووك- كاغەز- كەتەر-لاستىك). <p>پراكتىك: 4 كاتژمیر</p> <p>سكچى خیرا هەموو قوتابیەكان دەبنە مۆدیڵ هەریەكەو نیو كاتژمیر.</p>	<p>هەفتەى دووم</p>
<p>تیۆری: 1 کاتژمیر</p> <ul style="list-style-type: none"> - فۆرمە بنەرپتیەكان (شیۆەى دوو دوورى) و (شیۆەى سى دوورى) - شیۆەى دوو دوورى (خال – هیل- رووبەر) - شیۆەى سى دوورى (شەش پالو- هەرەم- تۆپ-...هتد) - سىبەر و رووناكى - هەندى یاسای سەرەكى لەكاتى مامەلەكردن لەگەل سىبەر و رووناكى. 	<p>هەفتەى سىيەم</p>

<p style="text-align: center;">پراكتيك: 4 كاتزمير</p> <p>يەكئىك لە قوتابىيەكان دەبىتتە مۇدىل و بەكارھىنانى سىبەر و پرووناكى و بەكارھىنانى فۆرمەكان لەكاتى سىچ و بەكارھىنانى ھەموو ئەو زانىيارىانەى لە وانەى تيۆرى خويندىيان.</p>	
<p style="text-align: center;">تيۆرى: 1 كاتزمير</p> <ul style="list-style-type: none"> - پيشەكەكى ميژووى دەربارەى پىنووسى گرافىت. - جۆرەكانى پىنووسى گرافىت. <p style="text-align: center;">پراكتيك: 4 كاتزمير</p> <p>يەكئىك لە قوتابىيەكان دەبىتتە مۇدىل و ھەموو جۆرەكانى پىنووسى گرافىت بەكاردىن لەكاتى تۆن دانان (سىبەر و پرووناكى) كە لە وانەى ئەمىرۆ خويندويانە.</p>	<p style="text-align: center;">ھەفتەى چوارەم</p>
<p style="text-align: center;">تيۆرى: 1 كاتزمير</p> <ul style="list-style-type: none"> - تەكنىكەكانى ھىلكارى : - تەكنىكى Back and forth - تەكنىكى Layering - تەكنىكى Under drawing - لەگەل نىشاندانى وىنە و فىديۆ لەسەر ئەم تەكنىكانە و ناساندى ھونەرمەندىك كە بەم تەكنىكانە زۆر كارى كىردووه. <p style="text-align: center;">پراكتيك: 4 كاتزمير</p> <p>يەكئىك لە قوتابىيەكان دەبىتتە مۇدىل و بەكارھىنانى يەكئىك لەم تەكنىكانەى كە لە وانەى ئەمىرۆ خويندويانە , لەكاتى تۆن دانان (سىبەر و پرووناكى)</p>	<p style="text-align: center;">ھەفتەى پىنچەم</p>
<p style="text-align: center;">تيۆرى: 1 كاتزمير</p> <ul style="list-style-type: none"> - تەكنىكەكانى ھىلكارى : - تەكنىكى Hatching - تەكنىكى Cross Hatching - لەگەل نىشاندانى وىنە و فىديۆ لەسەر ئەم تەكنىكانە و ناساندى ھونەرمەندىك كە بەم تەكنىكانە زۆر كارى كىردووه. 	<p style="text-align: center;">ھەفتەى شەشەم</p>

<p>پراكتيك: 4 كاتزمير</p> <p>يەككە لە فوتابىيەكان دەبىتە مۆدىل و بەكارهينانى يەككە لەم تەكنىكانەى كە لە وانەى ئەمىرۆ خويندويانە , لەكاتى تۆن دانان (سىبەر و پرووناكى)</p>	
<p>تيۆرى: 1 كاتزمير</p> <ul style="list-style-type: none"> - تەكنىكەكانى هيلكارى : - تەكنىكى Stippling - تەكنىكى Tonal Sketching - لەگەل نيشاندانى وىنە و فيديو لەسەر ئەم تەكنىكانە و ناساندنى هونەرمەنديك كە بەم تەكنىكانە زۆر كارى كردوو. <p>پراكتيك: 4 كاتزمير</p> <p>يەككە لە فوتابىيەكان دەبىتە مۆدىل و بەكارهينانى يەككە لەم تەكنىكانەى كە لە وانەى ئەمىرۆ خويندويانە , لەكاتى تۆن دانان (سىبەر و پرووناكى)</p>	<p>هەفتەى دەوتەم</p>
<p>(تاقىکردنەوى وەرزى يەكەم)</p> <p>تيۆرى + پراكتىكى</p>	<p>هەفتەى دەشتەم</p>
<p>تيۆرى: 1 كاتزمير</p> <ul style="list-style-type: none"> - تەكنىكەكانى هيلكارى : - تەكنىكى Loose Sketching - تەكنىكى Gesture Drawing - لەگەل نيشاندانى وىنە و فيديو لەسەر ئەم تەكنىكانە و ناساندنى هونەرمەنديك كە بەم تەكنىكانە زۆر كارى كردوو. <p>پراكتيك: 4 كاتزمير</p> <p>يەككە لە فوتابىيەكان دەبىتە مۆدىل و بەكارهينانى يەككە لەم تەكنىكانەى كە لە وانەى ئەمىرۆ خويندويانە , لەكاتى تۆن دانان (سىبەر و پرووناكى)</p>	<p>هەفتەى نۆيەم</p>
<p>تيۆرى: 1 كاتزمير</p> <ul style="list-style-type: none"> - تەكنىكەكانى هيلكارى : 	<p>هەفتەى دەيەم</p>

<p>- تەكنىكى Scumbling</p> <p>- تەكنىكى Scribble Art</p> <p>- لەگەل نىشانى وىنە و فىدېئو لەسەر ئەم تەكنىكانە و ناساندى ھونەرمەندىك كە بەم تەكنىكانە زۆر كارى كىردووھ.</p> <p>پراكتىك: 4 كاتزمېر</p> <p>يەككە لە فوتابىھەكان دەبىتە مۇدىل و بەكارھىنانى يەككە لەم تەكنىكانەى كە لە وانەى ئەمپرۇ خويندويانە , لەكاتى تۆن دانان (سىبەر و پووناكى)</p>	
<p>تىۋرى: 1 كاتزمېر</p> <p>- تەكنىكەكانى ھىلكارى :</p> <p>- تەكنىكى Blending</p> <p>- تەكنىكى Erase line</p> <p>- لەگەل نىشانى وىنە و فىدېئو لەسەر ئەم تەكنىكانە و ناساندى ھونەرمەندىك كە بەم تەكنىكانە زۆر كارى كىردووھ.</p> <p>پراكتىك: 4 كاتزمېر</p> <p>يەككە لە فوتابىھەكان دەبىتە مۇدىل و بەكارھىنانى يەككە لەم تەكنىكانەى كە لە وانەى ئەمپرۇ خويندويانە , لەكاتى تۆن دانان (سىبەر و پووناكى).</p>	<p>ھەقتەى يانزەمىن</p>
<p>تىۋرى: 1 كاتزمېر</p> <p>- تەكنىكەكانى ھىلكارى :</p> <p>- تەكنىكى Frottage</p> <p>- تەكنىكى Indenting</p> <p>- لەگەل نىشانى وىنە و فىدېئو لەسەر ئەم تەكنىكانە و ناساندى ھونەرمەندىك كە بەم تەكنىكانە زۆر كارى كىردووھ.</p> <p>پراكتىك: 4 كاتزمېر</p> <p>يەككە لە فوتابىھەكان دەبىتە مۇدىل و بەكارھىنانى يەككە لەم تەكنىكانەى كە لە وانەى ئەمپرۇ خويندويانە , لەكاتى تۆن دانان (سىبەر و پووناكى)</p>	<p>ھەقتەى دوانزەمىن</p>

<p>تیۆرى: 1 كاتزمیر</p> <ul style="list-style-type: none"> - تەكنىكەكانى ھىلكارى : - تەكنىكى Contour line drawing - تەكنىكى Cross-contour line drawing - لەگەل نیشاندىنى وینە و فیدىۆ لەسەر ئەم تەكنىكانە و ناساندىنى ھونەرمەندىك كە بەم تەكنىكانە زۆر كارى كىردووه. <p>پراكتىك: 4 كاتزمیر</p> <p>يەككە لە فوتابىھەكان دەبىتە مۆدىل و بەكارھىنانى يەككە لەم تەكنىكانەى كە لە وانەى ئەمپۇ خويندويانە , لەكاتى تۆن دانان (سىبەر و رووناكى).</p>	<p>ھەفتەى سيانزەمىن</p>
<p>تیۆرى: 1 كاتزمیر</p> <ul style="list-style-type: none"> - تەكنىكەكانى ھىلكارى : - تەكنىكى continuous line drawing - تەكنىكى Detail work - لەگەل نیشاندىنى وینە و فیدىۆ لەسەر ئەم تەكنىكانە و ناساندىنى ھونەرمەندىك كە بەم تەكنىكانە زۆر كارى كىردووه. <p>پراكتىك: 4 كاتزمیر</p> <p>يەككە لە فوتابىھەكان دەبىتە مۆدىل و بەكارھىنانى يەككە لەم تەكنىكانەى كە لە وانەى ئەمپۇ خويندويانە , لەكاتى تۆن دانان (سىبەر و رووناكى)</p>	<p>ھەفتەى چواردەمىن</p>
<p>(تاقىكردنەھەى وەرزى دووھەم)</p> <p>تیۆرى + پراكتىكى</p>	<p>ھەفتەى پانزەمىن</p>
<p>18- بابەتى پراكتىك (ئەگەر ھەبىت)</p>	
<p>ناوى مامۇستا/ رووبار عبدالباقى وھك 5 كاتزمیرلەھەفتەيەكدا.</p>	<p>لەسەروبەندى نووسىنەھەى ئەم كۆرسە ھەر لە سەرھەتاوھ تاكوتايى نامازە بەپەرنسىپى بابەتى پراكتىك كراوھ. چونكە بابەتى وانەوتنەھەى ئەم كۆرسە وھكو ھىلكارى كاتزمیرىكى تيۆرىيەو چوار كاتزمیری پراكتىكە، كەواتە لایەنى تەكنىك ستراتىژیەتى وانەى كۆرسەكە دەگەییەنیت بۇ فیركردنى قوتابىیان لە رووى ئەكادىمى و زانستى مەھارییەھە.</p>

19- تاقىکردنەۋەكان

پرسىيارەكانى تاقىکردنەۋە بەدوو جۆر دەكرىت:-

لەتپۆرى پرسىيارەكانى تاقىکردنەۋە لەسەر شپۆەى (پىناسە، پىكردەۋەى بۆشايى ۋەھەئبژاردن ، باسكردن و ژماردن ، و جياوازى و بەراورد)،بۆ نموونە:

پ1 / ئەمانە پىناسە بگە : 1- سىچ ، 2- گرافىت ، 3-Scribble Art .

پ2 / مپژووۋى پىنووسى گرافىت باس بگە بەكورتى؟ لەگەل ژماردى كەرستەكانى هيلكارى؟

پ3 / () بەراورد لە نيوان تەكنىكى (Detail work) و (Indenting) بگە بە نموونە هينانەۋە.

بەلام تاقىکردنەۋەى پراكىتىكى لەسەر شپۆەى (portrait) ياخود (Model) ە ودانانى روناكى (light) بەسەر فيگەرەكەۋە لەسەرچاۋەى دەستكرد ياخود سروشتى، ئىنجا فوتابيان بەچەند گۆشەنىگايەكى جياواز لەچواردەورى ئەم مۆدىلە دادەنېشن و بەپىنووسى گرافىتى وىنەى دەكەن، بە ەمان شپۆە تاقىکردنەۋەكە لە كۆرسى دووهدا بە شپۆەى مۆدىل دەكرىت. و دواجار كارەكانيان دەخرىتە بەردەم لىژنەى ەئسەنگاندى بۆ دانانى نمرەى تاقىکردنەۋەكەيان.

20- تىپىنى تر**21- پىداچوونەۋەى ھاۋەل**

ئەم كۆرسىبوۋكە دەبىت لەلايەن ھاۋەلىكى ئەكادىمىيەۋە سەير بكرىت و ناۋەرۆكى بابەتەكانى كۆرسەكە پەسەند بكات و چەند وشەپەك بنوسىت لەسەر شپاۋى ناۋەرۆكى كۆرسەكە و واژوۋى لەسەر بكات. ھاۋەل ئەو كەسەيە كە زانىارى ەبىت لەسەر كۆرسەكە و دەبىت پلەى زانستى لە مامۇستا كەمتر نەبىت.